

REFERAT Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget d. 06-12-2022

Mødedato Tirsdag d. 06. december 2022 kl. 17:00

Mødested Endelavevej 5, 1. - lokale "Endelave"

Indholdsfortegnelse

BNK Godkendelse af Motas takster 2023.....	3
BNK Energibesparende foranstaltninger i kommunale ejendomme.....	5
BNK Godkendelse af varmeplan.....	7
BNK Realisering af effektivisering i budget 2023-2026.....	11
BNK Orientering om køreplanhøring af Kollektiv Trafikplan 2023.....	13
BNK Orientering om status for tilslutning til separerede regn- og spildevandsledninger i kloakoplar	15
BNK Orientering om status for grundvandsbeskyttelse inden for boringsnære beskyttelsesområder (	18
BNK Orientering om biodiversitetsprojekter.....	21
BNK Orientering om grøn udviklingsplan.....	24
BNK Orientering om afgørelser fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet.....	27
BNK Orientering om statusopfølgning på budgetaftale 2022, Teknik og Miljø.....	29
BNK Orientering fra formanden og administrationen.....	30
Underskriftsark - Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget, 06.12.2022.....	31

Punkt 1: BNK Godkendelse af Motas takster 2023

07.13.00-S55-1-22

Resume

Modtagestation Syddanmark I/S (Motas) har fremsendt takster og gebyrer for 2023.

Takster og gebyrer blev godkendt på Motas' repræsentantskabsmøde den 13. juni 2022, og sendes nu til godkendelse hos interessentkommunerne.

Taksterne er generelt steget i 2023 i forhold til 2022.

Sagen afgøres af Byrådet.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Byrådet godkender de fremsendte takster og gebyrer for 2023.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tiltrådte indstillingen.

Rikke Østergaard Christensen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Modtagestation Syddanmark I/S (Motas) er et fælleskommunalt selskab, der rådgiver og afhenter farligt affald m.v. hos kommuner og virksomheder, og bortskaffer dette miljørigtigt.

Selskabets udgifter til drift, administration og anlægsaktiviteter dækkes af selskabets gebyrer efter hvile-i-sig-selv-princippet.

Taksterne er beregnet ud fra principperne i affaldsbekendtgørelsen, så de udgifter, der kan henføres til de enkelte ordninger, er medtaget i taksten for den enkelte ordning.

Taksterne, der nu sendes til godkendelse, dækker således omkostningerne for afhentning og håndtering af farligt affald.

Derudover er der en mindre del af omkostningerne, der medgår ordningerne. Det drejer sig primært om en andel af udgifterne, der går til løn, kontorhold og kontorfaciliteter (administrationsordning). Disse omkostninger betales af interessentkommunerne.

Beløbet fordeles med udgangspunkt i det antal indbyggere i de enkelte kommuner, der er registreret pr. 1. kvartal i regnskabsåret.

Motas har fremsendt takster og gebyrer for 2023 til godkendelse.

Takster og gebyrer blev godkendt på et repræsentantskabsmøde i Motas den 13. juni 2022, og sendes nu til godkendelse hos interessentkommunerne, herunder Horsens.

Det fremgår af vedtægterne, at gebyrerne skal godkendes af kommunerne.

§ 11.8: *"De af repræsentantskabet indstillede gebyrer jf. § 8.2 fremsendes til kommunernes godkendelse vedlagt bestyrelsens beretning og årsregnskab for det forløbne regnskabsår samt budget for det kommende regnskabsår"*.

I udgiftsbudgettet for 2023 indregner Motas, at der ansættes en ekstra medarbejder på kontoret og en ekstra medarbejder på lageret til håndtering af røde kasser.

Motas forventer ikke, at det med de nuværende ressourcer vil være muligt aktivt at opsøge øgede mængder affald, eller øge mængden af kurser og rådgivning m.v., der ellers vil kunne øge

indtægtsgrundlaget. Motas har derfor set sig nødsaget til at dække de øgede lønomkostninger ved generelt at hæve taksterne.

/ALYHA

Bilag

Bilag 5 - Protokol af repræsentantskabsmøde nr. 22., juni 2022

Bilag 4 - Fordeling af gebyrer for administrationsordning

Bilag 3 - Budget 2023, indtægtsberegning

Bilag 2 - Budget 2023, omkostninger

Bilag 1 - Takster 2023

Punkt 2: BNK Energibesparende foranstaltninger i kommunale ejendomme

82.09.01-P20-1-19

Resume

Byrådet besluttede den 24. september 2018, at den tidligere etapeopdeling af energibesparende projekter blev erstattet af en årlig pulje, til at gennemføre energibesparende foranstaltninger.

Med denne sag orienterer administrationen om de projekter, der er eller vil blive udført fra 2021-puljen og 2022-puljen.

Samtidig søges anlægsbevilling til puljen i 2023.

Sagen afgøres af Byrådet.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Byrådet giver anlægsbevilling med tilhørende rådighedsbeløb på 1,0 mio. kr. i 2023, til at gennemføre energibesparende foranstaltninger. Rådighedsbeløbet finansieres af midler afsat i kommunens investeringsoversigt til energibesparende foranstaltninger.
2. Byrådet godkender, at de driftsmæssige konsekvenser af de gennemførte investeringer i 2021 og 2022 indarbejdes ved de konkrete institutioner ved budgetlægningen for budget 2024.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tiltrådte indstillingen.

Rikke Østergaard Christensen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

I budget 2023 er der afsat 1,0 mio. kr. til at gennemføre energibesparende foranstaltninger i kommunale ejendomme.

Investeringerne i energibesparende foranstaltninger er låneberettigede i henhold til lånebekendtgørelsen om kommunernes lånoptagelse.

Energibesparende foranstaltninger 2021-puljen

Den 25. oktober 2021 bevilgede Byrådet 1,5 mio. kr. til energibesparende foranstaltninger i 2021.

Fra 2021-puljen er der gennemført 9 energibesparende projekter på de kommunale bygninger, heriblandt 4 skoler, 3 daginstitutioner, Kunstmuseet og 1 idrætshal.

I alt er der gennemført energieffektiviseringer for 1,048 mio. kr., der resulterer i en årlig energibesparelse på 77.300 kr., svarende til en samlet CO₂-reduktion på 18,5 ton.

Energibesparende foranstaltninger 2022-puljen

Den 25. oktober 2021 bevilgede Byrådet 2,0 mio. kr. til energibesparende foranstaltninger i 2022.

Fra 2022-puljen er der gennemført 6 energibesparende projekter på de kommunale bygninger, heriblandt 1 skole, 1 plejecenter, 1 daginstitution, 1 administrationsbygning og 1 svømmehal.

I alt er der gennemført energieffektiviseringer for 1,093 mio. kr., der resulterer i en årlig energibesparelse på 196.950 kr., svarende til en samlet CO₂-reduktion på 16,9 ton.

Driftsbesparelser

Driftsbesparelserne fra de projekter, der er udført i 2021 og 2022, indarbejdes fra budget 2024 ved de konkrete institutioner således, at gevinsten i 2023 alene tilfalder institutionen.

Energibesparende foranstaltninger 2023-puljen

Der ansøges om anlægsbevilling med tilhørende rådighedsbeløb på 1 mio. kr. til pulje til energibesparende foranstaltninger i 2023.

Af anlægsbevillingen er forudsat anvendt 0,1 mio. kr. til intern projekteringstid. Puljen til energibesparende foranstaltninger i 2023 finansieres af midler afsat til energibesparende foranstaltninger.

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede i september 2022, at alle ikke-igangsatte anlægsopgaver, hvor der ikke er meddelt bevilling, bortsat fra forprojekteringer og anlæg til imødegåelse af presserede kapacitetsudfordringer på dagtilbuds- og skoleområder, stilles i bero i yderligere 6 måneder.

På trods af anlægsstoppet vil konkrete projekter vedr. 2023-puljen igangsættes hurtigst muligt grundet energisituationen.

/ALYHA

Bilag

Energibesparende foranstaltninger 2021 puljen

Rentabilitetsvurdering af energibesparende foranstaltninger

Energibesparende foranstaltninger 2022 puljen

Punkt 4: BNK Godkendelse af varmeplan

13.03.00-P20-6-22

Resume

Regeringen har med aftalen "Danmark kan mere II" besluttet, at kommunerne inden udgangen af 2022 skal vedtage en varmeplan for de områder, der i dag er gasforsynede.

Derudover skal ejendomsjere med gas- eller oliefyr inden udgangen af 2022 have tilsendt et brev med besked om, hvorvidt de kan blive tilsluttet fjernvarme, eller alternativt gives information om andre grønne varmemuligheder.

Horsens Kommune er allerede langt i forhold til udrulning af fjernvarme. På nuværende tidspunkt har ca. 80 % af kommunens boliger adgang til fjernvarmeforsyning.

Administration har udarbejdet forslag til en ny varmeplan, der omfatter de områder i kommunen, der ikke umiddelbart kan få fjernvarme. Varmeplanen danner samtidig grundlaget for udsendelse af breve til ejerne af olie- og naturgasfy.

En grundig screening af hele kommunen viser, at der er potentiale for at udbygge fjernvarmen med transmissionsledninger til 2-3 landsbyer.

I seks landsbyer er der potentiale for andre fælles/kollektive varmeløsninger.

Der er tretten landsbyer, der anbefales udlagt til individuel varmeforsyning. Dog kan termonet være en mulighed, såfremt der er lokal opbakning.

Øvrige landsbyer og boliger i det åbne land udlægges til individuel varmeforsyning.

Efter Byrådets vedtagelse af varmeplanen udsender administrationen inden jul breve til de relevante ejendomsjere, som lovet i "Danmark kan mere II".

Varmeplanen har strategisk ophæng i Klimaplan 2022-2026 for Horsens Kommune og er med til at udmønte delmålet om, at alle olie- og naturgasfy til individuel opvarmning er udfaset i 2030.

Varmeplanen har også ophæng i budgetaftale 2023, hvori det ønskes, at perspektiver i alternative energifællesskaber afdækkes i områder, hvor fjernvarmenettet ikke vil blive udrullet.

Sagen afgøres af Byrådet.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Byrådet vedtager Varmeplan 2023-2030 for Horsens Kommune.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tiltrådte indstillingen.

Rikke Østergaard Christensen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

I april 2022 præsenterede regeringen "Danmark kan mere II", med målene om uafhængighed af russisk gas og om et grønnere og mere sikkert Danmark.

I forlængelse heraf blev der i juni 2022 lavet to politiske aftaler, der har til formål at fremskynde den kommunale planlægningsindsats: *Klimaaf tale om grøn strøm og varme 2022* af den 25. juni 2022 (stemmeaftale mellem regeringen og de fleste af Folketingets partier) og *Aftale om fremskyndet planlægning for udfasning af gas til opvarmning og klar besked til borgerne* af den 29. juni 2022 (aftale mellem regeringen og KL).

Ambitionerne med aftalerne er, at der ikke skal anvendes gas til rumvarme i danske husstande fra 2035.

I aftalerne fremgår det, at kommunerne i 2022 skal lave en varmeplan for de områder, der i dag er naturgasforsynede. Derudover skal alle ejendomsjere med gas- eller oliefyr inden udgangen af 2022 have et brev med besked om, hvorvidt de kan komme på fjernvarme eller alternativt gives information om andre grønne varmemuligheder.

Horsens Kommune er allerede langt i forhold til udrulning af fjernvarme. På nuværende tidspunkt har ca. 80 % af kommunens boliger adgang til fjernvarmeforsyning.

Administrationen har udarbejdet forslag til en ny varmeplan, der omfatter de områder i kommunen, der ikke umiddelbart kan få fjernvarme. Varmeplanen danner samtidig grundlaget for udsendelse af breve til ejerne af olie- og naturgasfyre.

Status på udrulning af fjernvarme i Horsens Kommune

Fra 2013 til 2022 har Horsens Kommune, i samarbejde med de fire varmekværker i kommunen, gennemført en ambitiøs og målrettet konvertering af naturgasområder til fjernvarme.

Denne udrulning af fjernvarme følger planen i den Strategiske Energiplan fra 2013. Fjernvarmen er dermed stort set udrullet i de fire største byer; Brædstrup, Østbirk, Hovedgård og området i og omkring Horsens by.

Den Strategiske Energiplan fra 2013 afløses af dels klimaplanen og dels af denne varmeplan, og er derfor ikke længere gældende.

På nuværende tidspunkt har ca. 40.000 af kommunens 51.000 boligenheder adgang til fjernvarmeforsyning, hvilket svarer til ca. 80 %.

Derfor er de eksisterende olie- og naturgasfyrede boliger hovedsageligt beliggende i de mindre landsbyer.

Ny varmeplan 2023-2030

Med udrulningen af fjernvarme fra 2013-2022 er Horsens Kommune i dag nået langt i at konvertere olie- og gasfyre til fjernvarme.

I Varmeplan 2023-2030 for Horsens Kommune er fokus derfor særligt på de sidste 20 % af boligenhederne i de mindre landsbyer, hvor der ikke er adgang til fjernvarme og, hvor opvarmningen primært sker med olie- og naturgasfyre.

I varmeplanen inddeles Horsens Kommune i 6 kategorier og fokus i varmeplanen er på kategori 4 og 5:

1. Fjernvarmeområder, hvor fjernvarmeprojekter er godkendt og fjernvarmen er udrullet.
2. Fjernvarmeområder, hvor fjernvarmeprojekter er godkendt, men fjernvarmen endnu ikke er fuldt ud etableret og udrullet.
3. Områder, hvor der planlægges fjernvarme men, hvor der ikke er et godkendt projektforslag.
4. Områder, hvor der er potentiale for fælles/kollektive varmeløsninger.
5. Områder, der anbefales udlagt til individuel varmeforsyning, evt. med mulighed for termonet.
6. Øvrige landsbyer og områder i det åbne land, hvor der anbefales individuelle varmeløsninger.

For at få et overblik over, hvor der kan være potentiale for at lave fælles varmeløsninger, har Horsens Kommune fået udarbejdet varmeberegninger på baggrund af en screening af eksterne rådgivere. Der er i alt foretaget screeninger for 22 landsbyer/lokalsamfund.

Der screenes for potentialet for tre mulige fælles/kollektive løsninger (kategori 4):

- 4a: En fjernvarmeløsning i et lokalsamfund med transmissionsledning fra et eksisterende fjernvarmekværk. Screeningen viser potentiale for denne løsning i Vestbirk, Kattrup og Grumstrup
- 4b: En fjernvarmeløsning i et lokalsamfund med lokal, fælles varmeproduktion f.eks. baseret på en varmepumpe, flis, solfangere m.m. Screeningen viser potentiale for denne løsning i Nim, Søvind, Tvingstrup, Sejet, Sønder Vissing og Haldrup
- 4c: Termonet i et lokalsamfund. Termonet er et fælles jordvarmeanlæg, hvor de enkelte huse hver har en varmepumpe forbundet til kollektive jordvarmeslanger. Screeningen viser ikke et direkte

potentiale for termonet, men i flere landsbyer, der udlægges til individuel varmforsyning, kan muligheden for termonet undersøges nærmere

13 andre landsbyer (kategori 5) anbefales udlagt til individuelle varmeløsninger. Disse løsninger kan være varmepumper, solfangere, solceller og forskellige typer af brændselsfyre kombineret efter ejendommens behov og muligheder.

I disse landsbyer kan det dog undersøges nærmere, om termonet kan være en løsning. Det er følgende landsbyer: Træden, Davding, Grædstrup, Tønning, Voervadsbro, Sattrup, Yding, Åes, Elbæk, Oens, Serridslev, Gangsted og Endelave By.

Øvrige landsbyer og områder i det åbne land anbefales individuelle løsninger (kategori 6).

Det er vigtigt at være opmærksom på, at varmeberegningerne er indledende screeninger og kræver nærmere undersøgelser og mere detaljerede beregninger at få klarlagt det præcise potentiale. Ligeledes skal der også sikres en tilstrækkelig lokal opbakning, for at kollektive løsninger vil kunne realiseres.

Videre proces

Efter Byrådets vedtagelse af varmeplanen udsender administrationen inden jul breve til de relevante ejendomssejere, som lovet i "Danmark kan mere II".

Fra 2023 og frem vil administrationen vejlede og understøtte de enkelte landsbyer i udfasningen af naturgas- og oliefyr.

Økonomi

Økonomien til gennemførelse af initiativerne i varmeplanen indeholdes i eksisterende godkendte bevillinger fra budgetaftale 2023 til klimaindsatser samt tilskud fra Statens puljer og bevillinger øremærket til opgaven.

Hjemmel

Varmeplanen er reguleret af cirkulære af 26. oktober 2022 "Cirkulæreskrivelse om kommunal varmeplanlægning og projektkodkendelse".

Der er ikke krav om, at planen skal indeholde priser. Varmeplanen forpligter ikke ejendomssejerne i forhold til valg af opvarmning, så ejendomssejerne er frit stillet til at vælge varmekilde.

I forhold til forsyningsforpligtigelser og garanti for fuld udrulning af fjernvarme er varmeplanen ikke er retligt bindende overfor varmeværkerne.

Høring

Varmeplanen er udarbejdet i samarbejde med de fire varmeværker i Horsens Kommune: Brædstrup Fjernvarme, Fjernvarme Horsens, Hovedgård Fjernvarme og Østbirk Fjernvarme.

Administrationen vil gå i dialog med Evida og elnetselskaberne primo 2023, med henblik på at lokalisere evt. udfordringer med kapaciteten i elnettet. Derudover vil de kommende projektforslag blive sendt i høring hos parterne.

Varmeplanen har ikke været i høring, og der er jf. cirkulæret ikke krav om en høring. Det skyldes, at borgerne og værkerne ikke er retligt bundet af varmeplanen.

Miljøscreening

Der er foretaget en screening af Varmeplan 2023-2030 efter reglerne i miljøvurderingsloven. Konklusionen er, at den ikke skal miljøvurderes.

Ophæng til budgetaftale 2023 og Klimaplan 2022-2026

Varmeplan 2022-2026 understøtter Byrådets beslutning jf. budgetaftalen for 2023: [...] *Som et særligt fokuspunkt ønsker forligspartierne at igangsætte et arbejde, der kan afdække perspektiverne i alternative energifællesskaber, i områder hvor fjernvarmenettet ikke vil blive udrullet.*

Varmeplan 2022-2030 understøtter også målene og ambitionerne i klimaplanen. Den overordnede målsætning i klimaplanen er, at Horsens Kommune som samfund skal opnå klimaneutralitet i 2030. En

fossilfri varmesektor er en del af forudsætningen for, at Horsens Kommune kan nå denne målsætning.

Byrådet har derfor sat følgende delmål i klimaplanen:

- Alle varmekæder i Horsens Kommune er klimaneutrale i 2030
- Alle olie- og naturgasfyr til individuel opvarmning er udfaset i 2030

Byrådet har desuden i klimaplanen besluttet, at der skal ske en konvertering fra olie og naturgas til fjernvarme i de byområder, hvor det giver mening for både fjernvarmekæderne og borgerne.

I de områder, hvor det ikke er rentabelt at lave fjernvarme, skal andre kollektive varmeløsninger undersøges således, at alle olie- og naturgasfyr er udfaset inden 2030.

CO₂-gevinsten ved at udfase et naturgasfyr er ca. 3 tons CO₂ årligt. Varmeplanen planlægger udfasning af ca. 2.000 naturgasfyr.

Udfasningen af alle oliefyr i kommunen vil også bidrage til en CO₂-reduktion, da fyringsolie udleder mere CO₂ end naturgas, ca. 5 tons CO₂ årligt.

Der er ca. 2.000 oliefyr i kommunen, men da BBR-data er usikre, kendes det præcise antal oliefyr i kommunen ikke.

/MTE

Bilag

Tekniske forudsætninger_Bilag

Varmeplan 2023-2030 for Horsens Kommune (endelig)

Punkt 5: BNK Realisering af effektivisering i budget 2023-2026

00.01.10-000-11-21

Resume

Forligspartierne har i budgetaftale 2023 godkendt, at den årlige effektivisering i kommunen helt undtagelsesvis skal forhøjes med 0,5 procent i 2023 og 2024, for at sikre kommunens økonomi og hermed mulighederne for at levere god velfærd - både her og nu og på den lange bane.

Realiseringen af den ekstra effektivisering på 0,5 procent sker i de ansvarlige fagudvalg inden udgangen af 2022, med henblik på fuld effekt i 2023.

For Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget betyder det et ekstra effektiviseringskrav på 0,440 mio. kr. i 2023 og 0,850 mio. kr. årligt fra 2024.

Sagen afgøres af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender forslag til effektiviseringer i 2023-2026.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget vedtog indstillingen.

Rikke Østergaard Christensen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Forligspartierne har i budgetaftale 2023 godkendt, at den årlige effektivisering i kommunen helt undtagelsesvis skal forhøjes med 0,5 procent i 2023 og 2024, for at sikre kommunens økonomi og hermed mulighederne for at levere god velfærd - både her og nu og på den lange bane.

Realiseringen af den ekstra effektivisering på 0,5 procent sker i de ansvarlige fagudvalg inden udgangen af 2022, med henblik på fuld effekt i 2023.

For Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget betyder det et ekstra effektiviseringskrav på 0,440 mio. kr. i 2023 og 0,850 mio. kr. årligt fra 2024.

Hertil kommer det tidligere indarbejdede effektiviseringskrav på 0,5 procent jf. Horsens Kommunes økonomiske politik.

Samlet effektiviseringskrav 2023-2026:

	2023	2024	2025	2026
To-årig effektiviseringsforøgelse til 1 procent (Budgetaftale 2023)	440.000	850.000	850.000	850.000
Den økonomiske politik (0,5 procent årlig)	440.000	880.000	1.320.000	1.760.000
Effektiviseringskrav i alt	880.000	1.730.000	2.170.000	2.610.000

Administrationen har på den baggrund udarbejdet et effektiviserings- og besparelseskatalog, der tager højde for både den "almindelige" økonomiske politik samt effektiviseringsforøgelsen fra budgetaftalen fra

2023.

Det bemærkes, at kataloget rummer administrationens forslag til de samlede besparelser og effektiviseringer, men udvalget har altid mulighed for at pege på andre områder.

Oversigt over forslag, til budgetreduktioner i forbindelse med effektiviseringskrav:

Forslag	Forslags navn	2023	2024	2025	2026	I alt 2023-2026
1	Naturpuljen	-200.000	-500.000	-500.000	-500.000	-1.700.000
2	Intelligent skadedyrsbekæmpelse	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-400.000
3	Bekæmpelse af vilde katte, duer m.v.	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000	-240.000
4	Brænde ved konkret sheltersplads	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-40.000
5	Grønne partnerskaber	0	-100.000	-200.000	-200.000	-500.000
6	Fjernvarmekonvertering	0	0	-300.000	-400.000	-700.000
7	Skøjtebanen	-499.448	0	0	0	-499.448
8	Bygningsvedligeholdelse	0	-500.000	-500.000	-800.000	-1.800.000
	Samlet spareforslag	-869.448	-1.270.000	-1.670.000	-2.070.000	-5.879.448
	Sparekrav	880.000	1.730.000	2.170.000	2.610.000	7.390.000
	Afvigelse	10.552	460.000	500.000	540.000	1.510.552

Sparekravet opfyldes ikke fuldt ud i 2024 - 2026. Dette skyldes, at der i forslaget er lagt op til, at skøjtebanen ikke opsættes i 2023 grundet energisituationen. Administrationen vil, frem mod budgetlægningen for 2024, udarbejde oplæg med henblik på beslutning om skøjtebanen fremadrettet. Alt efter, hvad der besluttet, kan der være behov for at finde alternative spareforslag i 2024-2026.

I bilag er vedlagt beskrivelser af de konkrete forslag. Herudover er udvalgets budgetbemærkninger fra budget 2023.

Effektiviseringskataloget har været behandlet i henholdsvis OMU Rådhus (den 24. november 2022) og OMU Service og Beredskab (den 29. november 2022).

OMU Rådhus og OMU Service og Beredskab havde ikke nogen bemærkninger til effektiviseringskataloget.

/JMC

Bilag

BNK, Erffektiviseringsforslag 2023-2026

Endelige budgetbemærkninger 2023 BNKU

Punkt 6: BNK Orientering om køreplanhøring af Kollektiv Trafikplan 2023

13.05.16-K04-1-22

Resume

På baggrund af Trafikplan 2023 afholder Midttrafik en køreplanhøring i januar 2023, hvor det er muligt at komme med bemærkninger til frekvens og afgangstider.

I trafikplanen indgår de seneste beslutninger om en ny bybuslinje i sydbyen.

Efter høringen vil indkommende hørings svar blive behandlet på den politiske dagsorden.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Rikke Østergaard Christensen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 22. marts 2021 en ny Kollektiv Trafikplan 2023.

Se bilag - Kollektiv Trafikplan 2023.

I forlængelse af trafikplanen afholder Midttrafik en køreplanhøring i januar 2023, hvor det er muligt at komme med bemærkninger til frekvens og afgangstider for de enkelte buslinjer.

Se bilag - Køreplaner for Trafikplan 2023.

Efter høringen vil indkommende hørings svar blive politisk behandlet.

Den nye trafikplan indbefatter et nyt rutenet, hvor by-, lokal- og regionalruter i en højere grad sammentænkes. Derfor er ændringerne i rutenettet særlig forbeholdt det nuværende bybussystem i Horsens by, der fra den 25. juni 2023 vil blive betjent med nye el-busser.

Både lokal- og regionalruter kører på hovedveje og indfaldsveje, der skaber nødvendige og gode forbindelser til Horsens by, oplandsbyer i kommunen og nabokommuner.

I trafikplanen indgår de seneste beslutninger om en ny bybuslinje i sydbyen, der kommer til at køre ad Trafikterminalen, Vitus Berings Plads, Lichtenbergsgade, Sønderbrogade, Beringsvej, Vedbæksalle, Vejlevej, Ørnstrupvej, Ringvej Syd, Bjerrevej og Højagergårdsvej.

Det bemærkes, at parallelt med, at Midttrafik sender de nye køreplaner for Horsens Kommune i høring, beslutter Region Midt, hvilke busruter der skal ske regionale besparelser på.

Der er således en risiko for, at der vil ske regionale besparelser på det regionale rutenet i Horsens, som det kan være nødvendigt at forholde sig politisk til, mens kommunens køreplaner er i høring.

Midttrafik sender de nye køreplaner for Horsens i høring.

Kollektiv Trafikplan 2023 træder i kraft søndag den 25. juni 2023, hvor bybusserne i Horsens overgår til el-drift.

/ALYHA

Bilag

Køreplaner for Trafikplan 2023

Kollektiv Trafikplan 2023

Punkt 7: BNK Orientering om status for tilslutning til separerede regn- og spildevandsledninger i kloakplande

06.01.15-K08-322-17

Resume

Forligspartierne har i budgetaftale 2020 besluttet, at Horsens Kommune skal gennemgå og færdigbehandle alle ejendomme i Horsens Kommune, hvor der er tvivl om ejendommens kloakeringsforhold.

Den 1. januar 2020 var der i alt 6.600 ejendomme, der skulle gennemgås vedr. deres kloakeringsforhold.

Administrationen blev i den forbindelse bedt om at holde det tidligere Plan- og Miljøudvalg orienteret om opgaven og fremdriften. Seneste orientering fik udvalget den 7. september 2021, hvor der var gennemgået ca. 2.000 ejendomme.

Status pr. 1. november 2022 er, at der nu mangler 3.000 ejendomme at blive gennemgået. Det betyder, at der er blevet gennemgået 3.600 ejendomme.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Rikke Østergaard Christensen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Generelt om kloakseparering og myndighedsopgaven

Ved kloakseparering bliver regnvandet adskilt fra husspildevandet, så det løber i adskilte ledninger. Kloakseparering aflaster spildevandssystemet og rensningsanlæg, idet regnvand ikke længere ledes til rensningsanlæggene, men til vandløb og fjorden.

Dette betyder også en reduktion i udledningen af opspædet spildevand til vandløb og fjorden, i tilfælde af overløb i forbindelse med større regnskyl. Således giver kloakseparering både en miljømæssig forbedring i vandløb og fjord samt en økonomisk driftsbesparelse hos spildevandsselskabet Horsens Vand A/S.

Den endelige gevinst høstes dog først, når der både er sket kloakseparering i vejen og inde på grunden hos bolig- og virksomhedsejere.

Det er tilbage i starten af 1980'erne, at forsyningsvirksomheden begyndte at kloakseparere i Horsens Kommune.

I dag er administrationen opmærksom på myndighedsopgaven, hvor kommunen skal sørge for, at ejendommenes kloakeringsforhold bliver opdateret i forbindelse med, at Horsens Vand A/S gennemfører kloaksepareringsprojekterne i vejen.

Forventningen er, at alle kommunens kloakker, der er udpeget i spildevandsplanen, er færdigseparerede i år 2055. Dette årstal justeres dog løbende og er afhængig af de øvrige projekter, som Horsens Vand A/S gennemfører i byen, bl.a. udvikling af nye boligområder.

Når Horsens Vand A/S har gennemført et separeringsprojekt, får nogle boligejere udført det nødvendige kloakarbejde uden yderligere opfordring. Men en del boligejere afventer, at kommunen stiller krav om tilslutning i et skriftligt påbud.

De fleste ejere efterkommer herefter kommunens påbud. I sidste ende fører en fortsat manglende tilslutning til politianmeldelse.

At kommunen har et større efterslæb i sager, der i dag kræver opfølgning, er historisk betinget og har primært to årsager:

- Tilbage i tiden var der ikke samme bevidsthed omkring vandmiljø og klimatilpasningsudfordringer, som kloaksepareringer er med til at afhjælpe. Der blev ikke, på samme måde som i dag, fulgt op på, om alle ejendomme blev tilsluttet de separerede ledninger i vejen.
- Tilbage i tiden var der ikke samme fokus på BBR-registreringerne således, at der på ejendomme ikke er overensstemmelse mellem registreringen i BBR og de faktiske forhold af kloakforholdene på disse ejendomme.

Resultatet er, at der i dag er områder i byen, hvor kloaksepareringen i vejen er gennemført for mange år siden men, hvor dokumentation for ejendommens separering inde på grunden mangler.

Det historiske efterslæb indhentes

Forligspartierne har i budgetaftale 2020 besluttet, at Horsens Kommune skal have gennemgået og færdigbehandlet alle ejendomme i Horsens Kommune, hvor der er tvivl om ejendommens kloakeringsforhold.

I begyndelsen af 2022 behandlede og afsluttede administrationen ca. 100 ejendomme om måneden, der med effektiviseringer i arbejdsprocesser er øget til et gennemsnit på ca. 150 ejendomme om måneden. For at kunne afslutte opgaven med udgangen af 2023, skal der fremadrettet behandles 230 ejendomme om måneden.

Tre fuldtidsansatte medarbejdere arbejder med at få opgaven løst og nå i mål senest ved udgangen af 2023.

Status tidspunkt	Antal ejendomme, der mangler at blive gennemgået
1. marts 2020	6.600
1. juli 2021	4.600
1. august 2022	3.850
1. november 2022	3.000

Af de 3.600 ejendomme, der er blevet gennemgået siden marts 2020, har administrationen sendt ca. 350 varsler om påbud. Altså omtrent i hver 10. ejendom finder administration i arkiverne ikke den nødvendige dokumentation for korrekt separering.

Flere af sagerne er blevet afsluttet i varslingsperioden således, at der er sendt ialt ca. 200 påbud til borgere, om at få opdateret deres kloaksystem. På nuværende tidspunkt ligger der 13 sager hos politiet og én sag er blevet afgjort i byretten.

Senest har administrationen, på baggrund af et politisk ønske, udsendt et påmindelsesbrev til berørte borgere. Brevet indeholder både en orientering om opgaven, som kommunen løser og en opfordring til, at borgeren indsender aktuelle kloaktegninger og dokumentation for separering på ejendommen.

Brevet er i første omgang sendt til ca. 75 ejendomme og på baggrund af en evaluering, vil flere breve i etaper kunne blive udsendt. Evalueringen vil primært omhandle, hvorvidt der er en administrativ tidsmæssig besparelse ved udsendelse af brevet.

Baseret på de opnåede erfaringer i projektet forventer administrationen ikke, at gennemgangen af de resterende 3.000 ejendomme vil give en større miljøgevinst, men en berigtigelse af BBR.

Prioritering

Administrationen prioriterer det historiske efterslæb meget højt, indtil opgaven planmæssigt er løst inden udgangen af 2023.

Det betyder, at opgaven med at få ejendomme tilkøbet de nyseparerede områder, som Horsens Vand A/S løbende færdiggør, ikke prioriteres lige så højt i øjeblikket.

/FHL

Punkt 8: BNK Orientering om status for grundvandsbeskyttelse inden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

09.08.00-P20-1-20

Resume

Forligspartierne har i budgetaftale 2022 ønsket, at der skal arbejdes målrettet for, at alle boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) i kommunen friholdes for brug af pesticider.

Horsens Kommune arbejder målrettet med BNBO både i forbindelse med kommunens indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse og i forbindelse med BNBO-aftalen indgået af et flertal blandt partierne i Folketinget i 2019.

I Horsens Kommune er der udpeget BNBO til 90 vandværksboringer. Status for beskyttelsen af kommunens 90 BNBO'er, i forhold til faren for forurening fra erhvervsmæssig brug af pesticider er, at 38 vandværksboringer er beskyttet og 52 vandværksboringer har brug for beskyttelse.

Flere af vandværkerne er godt i gang med at få lavet frivillige aftaler om beskyttelse af deres BNBO, men mange af vandværkerne afventer en genberegning af udstrækningen af deres BNBO.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Rikke Østergaard Christensen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Forligspartierne har i budgetaftale 2022 ønsket, at der skal arbejdes målrettet for, at alle boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) i kommunen friholdes for brug af pesticider.

Dette ønske ligger i god tråd med den BNBO-aftale, som et bredt flertal i Folketinget indgik den 11. januar 2019.

BNBO-aftalen fremgår af vedlagte bilag "Tillægsaftaletekst til Aftale om Pesticidstrategi 2017-2021".

Administrationen har i mange år arbejdet målrettet med at sikre kommunens BNBO'er igennem indsatsplanerne for grundvandsbeskyttelse. I de seneste år har administrationens arbejde med at beskytte grundvandet indenfor BNBO været målrettet opgaven, der er blevet pålagt kommunerne i omtalte BNBO-aftale.

Status på Horsens Kommunes arbejde med BNBO og BNBO-aftalen
Horsens Kommune har 40 almene vandværker, der tilsammen har 97 aktive vandværksboringer.

Miljøstyrelsen afgrænser og udpeger BNBO omkring almene vandværkers aktive indvindingsboringer.

I Horsens Kommune har Miljøstyrelsen afgrænset og udpeget BNBO til 90 af de 97 aktive vandværksboringer. Det er disse 90 vandværksboringer, som kommunen er pålagt at risikovurdere jf. BNBO-aftalen.

Risikovurdering

Administrationen har i løbet af 2021 foretaget risikovurdering af de 90 BNBO'er.

I risikovurderingen er der vurderet på, om der er en risiko for forurening af grundvandet fra erhvervsmæssig brug af pesticider inden for det enkelte BNBO og, om der skal iværksættes en indsats

mod erhvervsmæssig brug af pesticider.

Risikovurderingen er baseret på en lang række faktorer, herunder arealanvendelse, naturlig beskyttelse, geologi, grundvandskemi samt boringen og vandværkets betydning for kommunens vandforsyningsstruktur. Risikovurderingen er foretaget i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning om BNBO.

Administrationen har i starten af 2022 udsendt resultatet af risikovurderingerne til vandværkerne. Alle 40 vandværker i kommunen har minimum ét eller flere BNBO.

Konklusionen af risikovurderingen af kommunens 90 BNBO'er kan ses i nedenstående tabel.

Risikovurdering	Antal BNBO
Ingen erhvervsmæssig brug af pesticider	28
Erhvervsmæssig brug af pesticider	
- Indsats ikke nødvendig	9
- Indsats nødvendig	53

For de BNBO'er, hvor der er vurderet, at den erhvervsmæssige brug af pesticider udgør en risiko og, der derfor skal være en indsats mod erhvervsmæssig brug af pesticider, skal de enkelte vandværker foresøge at lave frivillige aftaler med de berørte lodsejere.

På baggrund af risikovurderingen skal 24 vandværker med de ialt 53 boringer lave frivillige aftaler med de berørte lodsejere.

Frivillige aftaler

Administrationen har i forbindelse med udsendelse af risikovurderingerne afholdt et fælles informationsmøde for vandværkerne. Formålet med mødet var at klæde vandværkerne på til deres opgave, med at få lavet frivillige aftaler om pesticidfri drift med lodsejerne inden for deres BNBO'er.

På mødet holdte Danske Vandværker (vandværkernes brancheorganisation) og Velas (landbrugsrådgivning) oplæg og gav deres forslag til, hvordan vandværkerne kunne gribe opgaven an.

Administrationen har ligeledes stillet kommunens viden om risikovurderingerne til rådighed samt tilbudt at facilitere møderne mellem vandværkerne og deres lodsejere. Administrationen har løbende været i dialog med vandværkerne om deres fremdrift i opgaven og rådgivet dem ved evt. forhindringer på vejen.

De fleste af kommunens vandværker har været positive indstillet overfor opgaven og ser det som en vigtig opgave at få beskyttet grundvandet inden for deres BNBO'er.

Flere vandværker er i gang med at få lavet frivillige aftaler med de berørte lodsejere. Ét vandværk har indgået en frivillig aftale og har dermed fået beskyttet BNBO'et til deres indvindingsboring.

Status for arbejdet med frivillige aftaler (indberetning til Miljøstyrelsen)

I henhold til BNBO-aftalen har Horsens Kommune pr. 1. oktober 2022 indberettet status på kommunens arbejde med BNBO-opgaven til Miljøstyrelsen.

På baggrund af denne status vil Folketinget foretage en vurdering af, om kommunerne på landsplan er kommet tilstrækkeligt langt med beskyttelsesindsatsen indenfor BNBO eller, om der er behov for at gå til fase 2 i BNBO-aftalen, der vil være et generelt sprøjteforbud.

Administrationen har indberettet følgende status til Miljøstyrelsen:

Status på gennemgang	Antal BNBO
Ikke gennemgået	0

Ingen erhvervsmæssig brug af pesticider	28
Gennemgået, indsats ikke nødvendig	9
Gennemgået, indsats nødvendig	33
Frivillig aftale tilbudt til lodsejer(e)	19
Indsats gennemført	1

Af Horsens kommunens 90 BNBO'er er 38 nu beskyttet og 52 er endnu ikke beskyttet.

Den primære årsag til, at flere vandværker i kommunen ikke er nået i mål med at få en indsats gennemført er, at vi, som mange andre kommuner i landet, har mange BNBO'er, som Miljøstyrelsen skal genberegne. Behovet for en genberegning skyldes ofte, at vandværkets indvindingstilladelse er ændret. En genberegning medfører derfor en ændret størrelse på BNBO-arealet. Ved iværksættelse af en beskyttelse inden for det nuværende BNBO-areal vil der derfor være risiko for, at beskyttelsen sker på de forkerte arealer.

I Horsens Kommune skal 74 af de 90 BNBO'er genberegnes. Størstedelen af de BNBO'er, hvor status er "Gennemgået, indsats nødvendigt" og "Frivillig aftale tilbudt lodsejer", skal derfor genberegnes.

Administrationen har opfordret de vandværker, som skal have genberegnet deres BNBO, til at lave midlertidige aftaler for de nuværende BNBO'er, så der sker en beskyttelse af boringen og grundvandet frem mod genberegningen.

Det videre arbejde med BNBO

Fase 1 af BNBO-aftalen løber frem til den 31. december 2022. Der er flere vandværker i kommunen, som arbejder videre med at få en frivillig aftale landet inden afslutningen af året.

Administrationen følger nøje med i fremdriften og opfordrer vandværkerne til at fortsætte arbejdet, selvom status til Miljøstyrelsen er indberettet.

Samtidig arbejder administrationen videre med BNBO i kommunens indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. En indsatsplan for grundvandsbeskyttelse dækker arealmæssigt et langt større område i forhold til BNBO-arealerne som udelukkende omhandler de boringsnære arealer. I indsatsplanerne vil der også være fokus på andre mulige forureningskilder end pesticider.

Påbud om dyrkningsrestriktioner til lodsejere

I de tilfælde, hvor vandværkerne ikke får lavet en frivillig aftale med berørte lodsejere, er der, med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven, mulighed for at påbyde den nødvendige dyrkningsrestriktion indenfor BNBO.

I henhold til kommunens administrationspraksis vedr. indsatsplanlægning er der politisk vilje til at meddele påbud om dyrkningsrestriktioner, jf. vedtagelse af administrationspraksis i Plan- og Miljøudvalget den 5. november 2019.

Administrationen har på nuværende tidspunkt ikke meddelt sådanne påbud.

/FHL

Bilag

Tillægsaftaletekst til aftale om pesticidstrategi 2017-2021

Punkt 9: BNK Orientering om biodiversitetsprojekter

04.00.00-P20-16-18

Resume

Forligspartierne har i budgetaftale 2022 ønsket at prioritere tiltag, der kan øge biodiversiteten og samtidig giver mere bynær natur og forskønner byernes grønne områder.

Derfor skal der igangsættes fem konkrete projekter i 2022, der forbedrer eksisterende grønne områder og pletter, herunder jordvolde, indfaldsveje, arealer omkring kommunens haller og boldbaner m.v., både i Horsens by og i mellemlbyerne.

Administrationen har gennemført en række bynære grønne tiltag. Tiltagene har det til fælles, at indsatsen har øget eller kommer til at øge både natur- og oplevelsesværdien i forhold til udgangspunktet, der typisk var en ensartet græsflade.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Rikke Østergaard Christensen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Forligspartierne har i budgetaftale 2022 ønsket at skabe flere grønne områder i byen, der kan øge biodiversiteten og samtidig giver mere bynær natur og forskønner byernes grønne områder.

Forligspartierne ønsker igangsat fem konkrete projekter i 2022, der forbedrer eksisterende grønne områder, herunder jordvolde, indfaldsveje, arealer omkring kommunens haller og boldbaner m.v., både i Horsens og i mellemlbyerne.

Administrationen har udpeget og igangsat en række konkrete projekter, der skal forbedre naturværdien og den rekreative oplevelse i bynære områder.

I denne orientering til udvalget vil der blive fremhævet flere end fem projekter, eftersom enkelte projekter blev igangsat i 2021, men først er færdiggjort eller har vist resultat i 2022.

1) Landskabsbeplantning på langs af den østlige grænse i Erhvervsområde Nova i Gedved
Beplantningen er formet efter landskabet og skal fungere, som en naturlig rumopdeling mellem erhvervsområdet og byen.

Der er plantet hjemmehørende arter, der med forårsblomstring og produktion af bær, nødder og frugt tilgodeser insekter, fugle og andre smådyr. Beplantningen, der med tiden vil få karakter af skov, er et væsentlig løft af det rekreative grønne bælte langs vestsiden af Gedved by.

Økonomi: Anlægsbevilling vedr. NOVA byggemodning.

2) Vild vejkant omkring erhvervsområdet Vega

Vejkanterne langs den nye omfartsvej er tilsæt med en frøblanding af vilde, salttolerante planter, der har høj værdi for insekter.

Vejrabatterne er afsluttet med næringsfattig, sandet jord, der giver langsom vækst og plads til mange forskellige blomstrende urter samt levesteder til jordboende bier og andre smådyr.

Økonomi: Anlægsbevilling vedr. Vega.

3) Vildt boligområde nord for Nørrestrand

De grønne fællesarealer i den kommunale udstykning ved Egil Fussings Vænge og Viktor F. Rasmussens Vænge er tilsået med en vildengsblanding af hjemhørende vilde arter, der giver føde til insekter, fugle og andre smådyr.

Der plantes hjemhørende buske og træer, der har pollen, nektar, bær, frugt, nødder og frø til insekter, fugle og andre smådyr. Der plantes desuden træer, der også er værtsplanter for sommerfuglelarver, f.eks. Slåen for Guldhale og Tørst for Citronsommerfugl.

Økonomi: Anlægsbevilling vedr byggemodning Nørrestrand.

4) Udlægning af 50.000 m² vildeng i Bygholm Bakker

Et af de større sammenhængende bynære områder, hvor biodiversiteten får bedre vilkår.

Ca. 75 % af arealet er tilsået med vilde, hjemhørende, blomstrende urter, mens resten af fladen får lov at vokse vildt med de planter, der findes naturligt på arealet. Et vildt område helt tæt på byen, der vil udvikle sig med årene.

Økonomi: Drift til tiltag vedr biodiversitet.

5) Blomstrende indfaldsvej efter udskiftning af gadelys langs Ringvejen og Vejlevej samt udvidelse af Schüttesvej

Langs Ringvejen/Vejlevej er der lavet nye vejrabatter med biodiversitet i forbindelse med renovering af gadebelysningen og udvidelsen af Schüttesvej.

Strækningen er ca. 3,5 km og er retableret med næringsfattig jord øverst og udsåning af en frøblanding af vilde, insektvenlige, blomstrende urter, istedet for den oprindelige tiltænkte retablering med muld og vejgræsser.

Med tiden forventes en blomstrende insektvenlig indfaldsvej, der vil ændre udtryk efter årstiden og udvikle sig med årene.

Økonomi: Anlægsbevilling vedr Schüttesvej.

6) Nyt blomstrende boligområde ved Hatting - Biegårds Allé og Valborgs Vænge

Der er udsået blomsterblanding med pollen- og nektarrige urter på de grønne fællesarealer, hvor der oprindeligt skulle udsås plænegræs. Derudover er der plantet forskellige arter af træer. Arealerne tiltrækker allerede masser af sommerfugle, bier og fugle.

Økonomi: Anlægsbevilling vedr byggemodning.

7) Biodiversitetsvenlig jordvold ved FC Horsens på Ternevej

FC Horsens havde, i forbindelse med udgravning af en ny kunstbane og bevægelsespark i 2021, en del jord i overskud. I stedet for at køre jorden væk, valgte foreningen at genbruge jorden til en vold, der kunne give læ og løse problemet med slagvind ind mod kunstbanen.

Resultatet er blevet en 144 meter lang vold med en overflade på 2.400 m². I stedet for at udså græs, har FC Horsens udsået en blanding af nektar- og pollenrige blomster, som Horsens Kommune har doneret, for at fremme biodiversiteten og støtte op om Horsens Kommunes kampagne, om at blive den vildeste kommune.

Resultatet er blevet en farverig, blomstrende jordvold til gavn for insekterne.

Økonomi: Drift til tiltag vedr. biodiversitet (frøpuljen).

8) Biodiversitetsprojekt på tidligere græsflade ved Ring Søpark

På en kommunal ejet græsmark mellem nybyggerområdet Ring Søpark og Silkeborgvej i Brødstrup er der udsået en blomsterblanding og planlagt udplantning af grupper af forskellige træer og buske. Alt sammen med hjemhørende arter for at tiltrække insekter, fugle og andre smådyr.

Med slåede trampestier og bord-bænkesæt er arealets rekreative potentiale samtidig steget markant. Disse få tiltag har ændret arealets karakter fra utilgængelig ensartet græsmark, til et rekreativt område med stigende biodiversitet.

Økonomi: Driftsmidler vedr Naturpuljen.

/FHL

Bilag

Oversigtskort med fotos af biodiversitetsprojekterne

Punkt 10: BNK Orientering om grøn udviklingsplan

01.30.00-P00-1-22

Resume

Forligspartierne har i budgetaftale 2022 og 2023 besluttet, at der skal laves en grøn udviklingsplan for Horsens Kommune, der beskriver muligheder og planer for skovrejsning for de kommende fem år samt hvor og hvordan Horsens Kommune kan opkøbe landsbrugsjord, der kan omlægges til natur.

I den af Byrådet netop vedtagne klimaplan er der udtrykt et mål om, at der frem mod 2030 skal rejses ca. 500 hektar ny skov. På langt sigt er det målet, at der i alt rejses 1.100 ha ny skov.

Med nærværende sag orienteres om muligheder og planer for kommende skovrejsning i Horsens Kommune herunder, hvordan ønsket om en grøn udviklingsplan udmøntes i to spor gennem henholdsvis kommuneplanen og Klimaplan 2022-2026.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Rikke Østergaard Christensen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Forligspartierne har i budgetaftale 2022 og 2023 besluttet, at der skal laves en grøn udviklingsplan for Horsens Kommune, der beskriver muligheder og planer for skovrejsning for de kommende fem år samt hvor og hvordan kommunen kan opkøbe landsbrugsjord, der kan omlægges til natur.

I den af Byrådet netop vedtagne klimaplan er der udtrykt et mål om, at der frem mod 2030 skal rejses ca. 500 hektar ny skov. På langt sigt er det målet, at der i alt rejses 1.100 ha ny skov.

Ydermere ønsker forligspartierne, at der skal plantes mindst 10 % frugttræer og bærbuske i nye træhegn og mindre bevoksning.

Arealer udpeget til skovrejsning

Det er administrationens vurdering, at mulighederne og planerne for skovrejsning for de kommende fem år dækkes med kommuneplanens udpegninger af skovrejsningsområder samt allerede igangsatte skovrejsningsprojekter.

Ønsket om en grøn udviklingsplan udmøntes således i to spor gennem henholdsvis Kommuneplanen og Klimaplan 2022-2026.

I forbindelse med Planstrategien er det besluttet, at et af de temaer, der skal revideres i Kommuneplan 2025-2037, er skovrejsning. Baggrunden er bl.a. at øge skovarealerne i Horsens Kommune, blandt andet for at beskytte grundvand og skabe nye rekreative muligheder.

Kommuneplanen skal ifølge planloven indeholde udpegninger til beliggenhed af skovrejsningsområder og områder, hvor skovtilplantning er uønsket. Udpegningerne foretages i kommuneplanens retningslinjer og omhandler henholdsvis områder, hvor skovrejsning er ønsket og områder, hvor skovrejsning er uønsket.

Udpegninger til "skovrejsning ønsket" er arealer, der vurderes at være bedst egnede til at plante skov. Det kan f.eks. være for at beskytte grundvandet eller skabe grønne korridorer mellem naturområder.

Inden for et areal, der er udpeget til "skovrejsning ønsket", kan der ikke gives tilladelse til anvendelse, der forhindrer en efterfølgende skovrejsning.

Udpegninger af områder til "skovrejsning uønsket" er arealer, der indeholder natur-, landskabs-, geologiske eller kulturhistoriske værdier, der risikerer at blive ødelagt, hvis der plantes skov. Det kan f.eks. være enge, overdrev, udsigter, ådale eller kirkeomgivelser. Det kan også være arealer med råstof- og jordbrugsinteresser, der skal tilgodeses frem for skovplantning.

Kommuneplan 2021-2033

I forbindelse med revision af Kommuneplan 2021-2033 blev der udpeget fire nye arealer på tilsammen 81 ha til skovrejsning ønsket således, at den samlede udpegnings til "skovrejsning ønsket" i kommuneplanen er ca. 475 ha.

Det samlede areal i Horsens Kommune, der er skovareal (2018-tal) eller udlagt til skov udgør ca. 8.455 ha.

Kommende revision Kommuneplan 2025-2037

Byrådet har med Planstrategi 2023 besluttet, at et af de temaer, der skal revideres i Kommuneplan 2025-2037, er skovrejsning. Revisionen af skovrejsningstemaet har sit ophæng i Klimaplan 2022-2025.

Både udpegninger til "skovrejsning ønsket" og "skovrejsning uønsket" vil blive revideret. Baggrunden for at revidere udpegningerne er på den ene side at øge skovarealerne i Horsens Kommune, blandt andet for at beskytte grundvand og skabe nye rekreative muligheder. På den anden side skal det også sikres, at landsbyer, de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i højere grad tilgodeses gennem udpegninger til "skovrejsning uønsket".

Et andet tema, der vil blive revideret i Kommuneplan 2025-2037, er udlæg til Vedvarende Energianlæg, som f.eks. solcelleanlæg. Derfor bliver det et vigtigt fokuspunkt i en evt. udpegnings af flere arealer til "skovrejsning ønsket" at få foretaget en afvejning i forhold til arealbehovene til udlæg til VE-anlægge.

Både skovrejsningsområder og VE-anlæg er arealkrævende, og det kan blive en udfordring at finde velegnede arealer til begge dele. Endelig skal udlæg til skovrejsningsområder afvejes i forhold til jordbrugsinteresserne i kommunen.

Samarbejdsaftale om skovrejsning ved Højballegård Vandværk

Byrådet har den 25. oktober 2022 vedtaget en samarbejdsaftale om skovrejsning mellem Naturstyrelsen, Horsens Vand A/S og Horsens Kommune, der omfatter det mest følsomme indvindingsopland omkring Højballegård Vandværks kildeplads, svarende til et bruttoareal på 488 ha.

Såfremt alle relevante arealer inden for projektområdet kan erhverves, estimeres det, at det nye skovlandskab vil kunne udgøre et nettoareal på 400 ha.

Da det erfaringsmæssigt sjældent er muligt at erhverve hele det anslåede nettoareal, tager samarbejdsaftalens budget udgangspunkt i erhvervelse af 350 ha. Skoven bliver offentlig tilgængelig statskov.

Samarbejdsaftalen løber over 20 år, eller indtil parterne er enige om, at formålet med aftalen er udtømt, eller én eller flere parter ønsker at udtræde.

Med samarbejdsaftalen opfyldes ønsket fra budgetaftale 2023, at Horsens Kommune opkøber relevante områder til skovrejsning, bl.a. nord for Horsens by mellem Gl. Århusvej og Tolstrupvej, idet det er dette areal, der bringes i spil med aftalen.

Økonomi

Forligspartierne har i budgetaftale 2021 afsat 1 mio. kr. om året fra 2022 til at rejse ny skov i samarbejde med de private vandværker og Naturstyrelsen.

Med projektet omkring Højballegård Vandværk anvendes den afsatte anlægsramme til skovrejsning på 1 mio. kr. om året til fulde. Såfremt det bliver muligt at rejse det fulde nettoareal på 400 ha, vil der skulle findes yderligere finansiering til de resterende 50 ha.

Med aftalens indgåelse er der derfor for øjeblikket ikke økonomisk råderum, til at realisere og gennemføre andre skovrejsningsprojekter, ligesom der også er en manko i forhold til opkøb af jord, med

henblik på at opnå såvel det kortsigtede mål om 530 ha ny skov inden 2030, som det langsigtede mål om, at der i alt rejses 1.100 ha ny skov.

Yderligere ønsker fra budgetaftale 2022 og 2023 om skovrejsning

Forligspartierne har i budgetaftale 2023 besluttet, at der skal plantes mindst 10 % frugttræer og bærbuske i nye træhegn og mindre bevoksning.

Der arbejdes løbende på at realisere denne målsætning gennem forskellige biodiversitetsprojekter, hvor der plantes hjemhørende arter, herunder træer og buske, der giver bær, nødder og frugt til gavn for insekter, fugle og andre smådyr.

Forligspartierne har i budgetaftale 2022 besluttet, at mulighederne for skovrejsning mellem Hatting og Østerhåb skal undersøges.

Administrationen har på baggrund heraf været i dialog med lodsejeren i området. Tilbage meldingen fra ejeren er, at de på nuværende tidspunkt fortsat ønsker at disponere over arealet til andre formål.

/FHL

Punkt 11: BNK Orientering om afgørelser fra Miljø- og Fødevareklagenævnet

01.00.00-G00-3-19

Resume

Seneste orientering om klagenævnsafgørelser vedr. natur, miljø og fredning blev givet til Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget i juni 2022.

I denne orientering er der en afgørelse i Miljø- og Fødevareklagenævnet og to afgørelser i Fredningsnævnet for Midtjylland, hvor der er klaget over Horsens Kommunes afgørelser.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Rikke Østergaard Christensen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Seneste orientering om klagenævnsafgørelser vedr. natur, miljø og fredning blev givet til Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget i juni 2022.

I denne orientering er der en afgørelse i Miljø- og Fødevareklagenævnet og to afgørelser i Fredningsnævnet for Midtjylland, hvor der er klaget over Horsens Kommunes afgørelser.

Sag 1 - Afvist, Søndrevænget 29, 8732 Hovedgård, klage vedr. dimensionering og placering af forsyningens kloakledning (06.01.15-K08-577-22)

8 grundejere klagede over, at Samn Forsyning havde besluttet at flytte en hovedforsyningsledning. De klagede derfor til Horsens Kommune. Da kommunen ikke havde truffet en afgørelse i forbindelse med flytningen, blev grundejerne henvist til forsyningsselskabet.

Natur- og Miljøklagenævnet har efterfølgende behandlet klagen og har fastslået, at den tekniske dimensionering af kloakanlæg og placering af ledninger og stik er en del af forsyningsselskabets driftsbeslutninger, som det ikke er muligt at klage over.

Sag 2 - Ændret, Højlundvej 38, skur indenfor arealfredning ved Vissingkloster (01.05.10-K08-4-22)
Fredningsnævnet traf i 2021 afgørelse om ikke at meddele dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, til at opføre en maskinhal indenfor fredningen af arealer ved Vissingkloster, jf. Overfredningsnævnets afgørelse af 5. marts 1971.

Fredningsnævnet genbehandlede afgørelsen i 2022, idet der var indsendt fornyet materiale omkring eksisterende bebyggelse. Nævnet meddelte, efter en konkret vurdering og for at få bebyggelsen samlet, en dispensation efter naturbeskyttelsesloven § 50, til at opføre et udhus på 80 m² indenfor fredningen ved Vissingkloster. En forudsætning var, at to eksisterende skure og en skurvogn skulle fjernes.

Sag 3 - Afslag, Bygholm Park, lysfestival (04.01.14-G14-3-17)

Horsens Kommune havde modtaget en ansøgning fra et privat firma, om årligt at afholde en lysfestival i oktober måned i Bygholm Park. Festivalen skulle etableres indenfor et afspærret område og der ville blive opkrævet betaling for entre.

Bygholm Park er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 15. november 1993 om fredning af Bygholm Park, og derfor skulle nævnet meddele en dispensation til festivalen. Horsens Kommune, Dansk

Naturfredningsforening og Friluftsrådet udtrykte støtte til projektet, og projektet vurderedes ikke at påvirke området's økologiske funktionalitet for flagermus.

Imidlertid fandt nævnet ikke, at man kunne afspærre en offentlig park i 6 uger og afkræve betaling for adgangen, hvorfor Fredningsnævnet afslog at meddele en dispensation.

Samtlige klagenævnsafgørelser herover er endelige og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

/FHL

Bilag

MFKN Afgørelse sag nr. 22-08223. PDF

Afgørelse i FN-MJØ-059-2022.pdf

Afgørelse i FN-MJØ-078-2022.pdf

Punkt 12: BNK Orientering om statusopfølgning på budgetaftale 2022, Teknik og Miljø

00.30.00-A21-1-22

Resume

Administrationen følger med faste intervaller op på de initiativer, der årligt fastsættes politisk i budgetaftalerne.

Til orientering præsenteres Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget for status på de initiativer fra budgetaftale 2022 "Udvikling, fællesskab og plads til det gode liv", der vedrører udvalget.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Rikke Østergaard Christensen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Administrationen følger med faste intervaller op på de initiativer, der årligt fastsættes politisk i budgetaftalerne.

Områderne beskriver løbende status på initiativerne og oplysningerne vedligeholdes i en samlet opfølgningsoversigt.

Opgaveoverskrifterne er så vidt muligt taget direkte fra budgetaftalen, for at lette gennemlæsningen og overskueligheden.

Opfølgningen præsenteres for de politiske udvalg to gange årligt og for direktionen en gang i kvartalet.

Opfølgningen på de initiativer fra budgetaftale 2022 "Udvikling, fællesskab og plads til det gode liv", der jf. styrelsesvedtægten hidrører Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget, er vedlagt som bilag.

Budgetaftalen kan læses i sin helhed ved at følge dette link:

<https://horsens.dk/-/media/Content/Files/Om-Horsens-Kommune/FaktaOmHorsensKommune/Budgetaftale-2022.pdf>

/JMC

Bilag

BNK_Opfølgning på budgetaftale 2022_december

Punkt 13: BNK Orientering fra formanden og administrationen

00.01.00-G01-345-21

Resume

Orientering fra formanden og administrationen.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Rikke Østergaard Christensen deltog ikke i mødet.

Punkt 14: Underskriftsark - Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget, 06.12.2022

00.13.06-P35-5-21

Resume

Underskrift af beslutningsprotokol.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkendte beslutningsprotokollen.

Rikke Østergaard Christensen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

For at godkende og underskrive beslutningsprotokollen, skal mødedeltagerne klikke på "godkend".